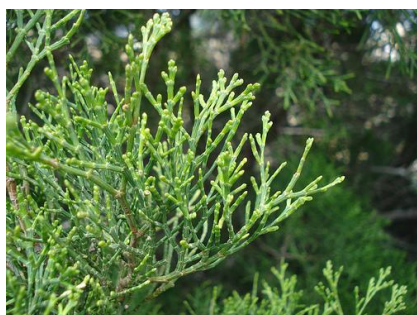

Is-Sigra tal-Gharghar

Is-sigra tal-Gharghar giet dikjarata bhala s-sigra nazzjonali Maltija fis-16 ta' Jannar tal-1992. Hi sigra konifera mir-razza taç-Ċipress u thaddar is-sena kollha. Hu maħsub li din is-sigra kienet tikber b'abbundanza fil-gzejjer Maltin hafna snin ilu, kif jixhdu l-ismijiet ta' postijiet f'Malta bħal Hal Ghargħur u San Ġwann tal-Gharghar, li x'aktarx ġabu isimhom minn din is-sigra. Illum il-ġurnata hu rari biex tara sigar ta' din ir-razza jikbru fis-selvaġġ u hija meqjusa bhala sigra li qegħda fil-periklu ta' estinzjoni. F'Malta għandna madwar mitt sigra fil-Mellieħa u xi erbgħa oħra mxerrdin mal-pajjiż. Dawn l-aħħar ftit snin din is-sigra qed tintuza fi proġetti t'afforestazzjoni u fl-agrikoltura biex ngħinu din l-ispeċi tibqa' hajja f'Malta.

Is-sigra tal-Gharghar mhix xi sigra kbira u ma tilhaqx għoli t'aktar minn 6m. Hi tikber bil-mod hafna. Il-weraq tagħha huma rqaq, donnhom qxur, u jikbru bejn 1mm u 8mm fit-tul u minn 1mm sa 1.5mm fil-wisa' u qishom swaba.

Bhall-koniferi kollha din is-sigra tagħmel il-koni kemm nisa u kif ukoll irġiel fuq l-istess sigra. Il-Koni maskili, li huma ta' madwar 3mm, jibdew jiffurmaw fil-ponot taz-zkuk tas-sigra f'Settembru u Ottubru. Meta jimmaturaw ikunu miksijin bit-trab tad-dakkra u għalhekk mal-iċken ċaqlieqa tar-riħ it-trab jinxtered. Il-koni nisa jibdew jiffurmaw fl-istess żmien. Fil-bidu jkunu qishom stilla b'erba' ponot li fin-nofs tagħha jkollha taqtira tleqq u twaħħal. Din it-taqtira tghin biex taqbad fiha t-trab tad-dakkra maskili u b'hekk tkun tista' tiġi ffertilizzata. Il-koni nisa jieħdu madwar 8 xhur biex jizviluppaw. Għall-ewwel ikunu ta' lewn aħdar, imma meta jsiru jigu kannella u jinfethu b'erba' petali ta' madwar 15mm. Iz-żerriegħa huma zghar u b'zewġt igwienah qishom karta fuq kull naħa. Dawn il-ġwienah jghinu liż-żerriegħa biex tinxtered mar-riħ.

L-iżvilupp tal-koni nisa.

Is-sigra tal-Għargħar hija waħda mill-ftit koniferi li jirnexxielha terġa' tkabbar il-friegħi fuq iz-zokk tagħha jekk tiġi mqaççta. L-injam tal-Għargħar huwa ta' lewn aħmar u huwa meqjus bħala injam prezzjuż li jintuza fi bçejeç tal-għamara ornamentali. Din is-sigra tipproduçi rezina magħrufa bħala 'sandarac' li tintuza l-aktar biex minnha jsir verniç li jintuza biex jiġu priservati l-pitturi. Fil-pajjizi Għarab din ir-rezina tintuza bħala incens.

Żerriegħa bil-ġwienah.

Kon misjur u mißtuh.

